

Mahler Chamber Orchestra & Daniele Gatti

—Integral de Simfonies de Robert Schumann (I i II)

Palau 100

Dilluns, 12 d'abril de 2021

- 20 h

Dimarts, 13 d'abril de 2021

- 20 h

Sala de Concerts

Programa

Dilluns, 12.04.21 - 20 h
Mahler Chamber Orchestra
Daniele Gatti, director

Robert Schumann (1810-1856)

Simfonia núm. 1, en Si bemoll major, op. 38,
“Primavera”

Andante un poco maestoso – Allegro molto vivace

Larghetto

Scherzo: Molto vivace – Trio I: Molto piu vivace – Trio II

Allegro animato e grazioso

Simfonia núm. 3, en Mi bemoll major, op. 97,
“Renana”

Lebhaft

Scherzo: Sehr mäßig

Nicht schnell

Feierlich

Lebhaft

Durada aproximada del concert: 70 minuts, sense pausa
#clàssics

Dimarts, 13.04.21 - 20 h
Mahler Chamber Orchestra
Daniele Gatti, director

Robert Schumann (1810-1856)

Simfonia núm. 2, en Do major, op. 61

Sostenuto assai – Allegro ma non troppo

Scherzo. Allegro vivace

Adagio espressivo

Allegro molto vivace

Simfonia núm. 4, en Re menor, op. 120

Ziemlich langsam - Lebhaft

Romanze: Ziemlich langsam

Scherzo: Lebhaft

Langsam - Lebhaft

Durada aproximada del concert: 70 minuts, sense pausa

#clàssics

Comentari

Allà, entre el triomf de l'amor i el de la follia

I

Raro..., aquest era el pseudònim atribuït a Friedrich Wieck, el pare de la futura Clara Schumann, en aquella «Nova Revista de Música» que Schumann editava amb tants d'afanys quan era jove. Segons que sembla, venia d'ajuntar Cla-RA i RO-bert en un tal “*Meister Raro*” que mirava de trobar el punt intermedi entre els vaivens estètics de Schumann i els seus propis personatges: l'introvertit Eusebius i el fogós Florestan (i malgrat que no sabem si la parella alemanya es rabejava engaltant-li al pare el significat de *raro*, sigui en italià o en castellà..., nosaltres sí...). Tanmateix, i com també se sap, en comptes de ser precisament el que unia la Ra i el Ro, el *Meister* esmentat era més aviat qui s'entestava a separar-los. La qüestió és que la primera meitat de la vida creativa de Schumann gira entorn del que Clara i el seu pare Raro van esperonar en ell; l'una per admiració que esdevingué amor i l'altre per admiració que esdevingué odi. Per descomptat, hem de sumar-hi moltes lectures, vivències, fantasies, deliris amorosos diversos i tot allò que la imaginació exuberant de Schumann produïa. En tot cas, avui dia el debat s'orienta a saber si Wieck fou un pare monstre possessiu que espremia la seva filla “pianista gallineta d'ous d'or” o si era un avançat al feminisme que protegia i enaltia la carrera d'una jove “compositora i intèrpret dotada entusiasta i empoderada” davant els embats matrimonials del jove compositor i la descendència immediata extensa. Ja se sap, al final triomfaren els embats... i amb el Robert amorós que li regala un llibre de cuina “*Dedicat a la meva mestressa de casa. R. S.*”. En fi...

El que sí resulta cert és que les primeres obres pianístiques de Schumann, és a dir, *Papillons*, *Carnaval*, *Kinderszenen*, *Kreisleriana* i la meravellosa *Fantasie op. 17* són la mostra palesa del que el mateix Wieck considerava, en la que és, sens dubte, una de les millors descripcions que es poden llegir de l'ambivalent Florestan/Eusebius: “*un escriptor i compositor en part divertit, cabut, però noble, excel·lent, entusiasta, talentós, desenvolupat espiritualment fins al més pregon del seu ésser, genial*”. Malgrat que entre línies s’hi llegeix tant l’admiració com l’escepticisme, Wieck va preferir oposar-se amb totes les forces als desigs del noi genial –i de retruc acusar-lo d’“*alcohòlic*”– de casar-se amb el seu prodigi i als d’aquesta per aquell a qui anomenava “*el meu Robert*”. La parella duu el pare a judici i al final es demostra la solvència econòmica per esposar-se amb la pianista. De passada guanya el judici per difamació contra Wieck i les noces esdevenen realitat.

Una Clara sense dot rep regals, a més d’un piano, un pis llogat i un dietari matrimonial on “*els nostres desigs i els nostres anhels han de ser-hi registrats; però que també ha de ser un petit llibre de demandes que l’un es faci a l’altre*”. A més, Schumann no triga a lliurar a Clara la seva *Primera Simfonia*, “*Primavera*”. El Dietari ens diu: “*Avui, dilluns, Robert ha enllestit molt bé la seva Simfonia; sembla haver-ho aconseguit gairebé tot durant la nit –el meu pobre Robert i la seva Simfonia Primavera– tendra i poètica, com ho són totes les seves idees!*”. I és això, tendresa i poesia, però alhora potència i emoció. Els moviments extrems són plena vitalitat, els dos centrals –“*Larghetto*” i “*Scherzo*”– s’endinsen lleument en la melangia, però no del tot... El públic la rep amb emoció. L’amor i la música hi triomfen i l’alegria hi és la norma.

II

Encara no han passat nou mesos i ja ha nascut una nova *Simfonia*, i alhora –és clar– la primera filla. El *Dietari* també ho explica: “*L’1 de setembre la meva Clara m’ha presentat una filla...*”, però deu dies després ens dirà que “*les darreres setmanes no han estat infructuoses, una petita simfonia en Do menor està gairebé sencera al meu cap*”. Una vegada assajada i presentada al públic, Schumann sembla que se n’avergonyeix i l’amaga en un calaix aquell mateix any 1841. Deu anys després aquesta segona simfonia fallada ressuscita el 1851 com a *Quarta Simfonia* en una versió revisada, reorquestrada i replantejada, amb transformació dels compassos de 2/2 a 4/4; el que hi havia escrit en italià, com “*Andante con moto*”, ara apareix en alemany: “*Ziemlich langsam*” (bastant lent); i si allà hi havia una entrada de trompes *a solo*, doncs ara està doblada per les cordes. Quaranta anys després, el 1891, un cèlebre Brahms –malgrat l’enuig de Clara– va ressuscitar novament la versió desada al calaix el 1841 tal com va ser concebuda, ja que “*és una veritable delícia veure com les idees, inventades de manera brillant i lleugera, prenen forma de la mateixa manera lleugera i natural [...] mentre que en la segona versió un té la sensació que l’alegria no arriba tan fàcilment, i que la vista i l’orella estan sempre a punt de protestar*”. Podeu jutjar-ho vós mateix, perquè n’hi ha versions per poder-ho fer i decidiu si és cert que allò presentat el 1841 (i “re-presentat” el 1891) era, segons la crítica, “*una massa densa, com una cosa que no està acabada*”; o si, una vegada revisada el 1851, és “*música que atreu només d’escoltar-la una sola vegada*”. Personalment, em costaria de dur la contrària a Johannes Brahms...

En qualsevol cas, hi ha una *Simfonia núm. 2* estrenada el 1846 que té al seu centre un dels moments més bells de tota la literatura simfònica: el meravellós “Adagio”. Un tema de vuit compassos d’una gran bellesa que recorda, en l’estructura melòdica, l’ària “*Erbarme Dich*” de la *Passió segons sant Mateu* de Bach. Ningú aquí no pot dubtar ara de la capacitat orquestral de Schumann; la frase es passeja per tots els colors per deixar commogut qualsevol. Una vegada capbussats en la melangia de Schumann ens en treu “*Animato e grazioso*” per deixar-nos la mar de feliços i preparats per a la més estimada de totes les seves simfonies: la *Renana*.

Malgrat que de melòmans n'hi ha molts colors, és poc probable que algú digui que el seu simfonista preferit és Schumann (competir amb Beethoven o Mahler no és pas fàcil...), però si demanem per alguna simfonia schumanniana, el més probable és que ens taral·legin el principi de la *Simfonia núm. 3, "Renana"*. Intueixo que aquesta mescla d'allò que està escrit a tres temps, però amb unes síncopes que suggereixen dos temps, li atorga un caràcter dansaire que ràpidament queda fixat a la memòria. Tot hi és alegre, rítmic, s'enlaira i s'eixampla. Schumann celebra ara que està vivint, el 1850, com a director musical a Düsseldorf i que està al cim de la carrera. La seva simfonia dibuixa escenes del Rin per bé que volgués (i de fet ho va fer) amagar els motius per no semblar un músic programàtic predictable. Així que el "Lebhaft" (animat) és tot festeig, com ja hem indicat, l'"Scherzo" és un "*matí al Rin*" a ritme de *ländler* i volem, podem imaginar la fluència del riu. El tercer moviment és un *intermezzo* de transició per arribar a la gran cerimònia solemne. La catedral de Colònia s'alça i obre les portes perquè l'arquebisbe Von Geissel sigui enlairat a rang de cardenal i un fresc sonor de contrapunt sever i fanfares d'alt impacte ho confirmen. Per acabar, l'alegria popular i la dansa s'ensenyoreixen de tot. Schumann sembla feliç. Clara està al seu costat. L'amor continua triomfant.

III

En aquell mateix riu Rin, el 27 de febrer de 1854 –un dilluns de Carnaval que plou a lloure i d'un fred intens–, un Schumann en pijama i sabatilles casolanes, es llança, cap a les dues del migdia, daltabaix del pont al riu turbulent. N'és rescatat i mesos després l'ingressen a l'Hospital d'Endenich diagnosticat de "melangia" i "deliri".

Que fàcil que sembla passar del triomf de l'amor al de la follia.
Entre tots dos, la música de l'alumne cabut del *Meister Raro*,
recordem-ho: “*desenvolupat espiritualment fins al més pregon del
seu ésser, genial*”.

Carlos E. Calderón Urreiztieta, *Doctor en humanitats i
divulgador musical*

Biografies

(c) Molinavisuals

Mahler Chamber Orchestra

La Mahler Chamber Orchestra (MCO) va ser fundada l'any 1997 com un projecte internacional dedicat a crear i compartir experiències excepcionals en la música clàssica. Amb un nucli de quaranta-cinc membres de vint països diferents, funciona com un col·lectiu nòmada de músics apassionats que s'uneixen per actuar en gires per Europa i tot el món. Fins avui ha actuat a més d'una quarantena de països dels cinc continents. Gestionada pel seu equip directiu i la junta de l'orquestra, les decisions es prenen democràticament amb la participació de tots els músics.

El so de la MCO és el d'una música de cambra que interpreten en grup de personalitats musicals despertes i diferenciades. Compromesos amb l'excel·lència, els seus músics no tenen por d'assumir riscos. El seu repertori principal comprèn des del període clàssic vienès i el Romanticisme inicial fins a obres contemporànies i estrenes mundials, ventall que reflecteix l'agilitat de l'orquestra a l'hora de travessar fronteres musicals.

Va rebre l'impuls artístic més significatiu del seu mentor i fundador, Claudio Abbado, i del director llorejat Daniel Harding. La MCO treballa estretament amb una xarxa de socis artístics que inspiren i donen forma a l'orquestra en col·laboracions a llarg termini, que actualment inclouen els pianistes Mitsuko Uchida i Leif Ove Andsnes, així com el violinista Pekka Kuusisto. El concertino Matthew Truscott lidera i dirigeix l'orquestra habitualment en el repertori d'orquestra de cambra, mentre que la perllongada col·laboració de la MCO amb l'assessor artístic Daniele Gatti se centra en obres simfòniques més grans.

Tots els músics de la MCO comparteixen l'intens desig de seguir intensificant el seu compromís amb el públic. Això ha inspirat un nombre creixent de trobades i projectes musicals fora dels escenaris que han portat la música, l'aprenentatge i la creativitat a comunitats de tot el món. Unboxing Mozart crea una convergència entre la música, l'actuació col·laborativa i el joc urbà que convida el públic a participar en el procés artístic mitjançant caixes de ressonància. Des del 2012, Feel the Music ha obert el món de la música als infants sords i amb dificultats auditives mitjançant tallers interactius a escoles i sales de concerts. Els músics de la MCO estan igualment compromesos a compartir la seva passió i experiència amb la generació de músics més joves: a través de l'Acadèmia de la MCO, des del 2009 treballen amb músics joves per proporcionar-los una experiència orquestral d'alta qualitat i com a plataforma per a la creació de xarxes i l'intercanvi internacional.

Biografies

(c) Marco Borggreve

Daniele Gatti, director

Es va graduar com a compositor i director d'orquestra al Conservatori Giuseppe Verdi de Milà. És director musical del Teatro dell'Opera de Roma, càrrec que també ocupa amb l'Orchestra Mozart i és assessor artístic de la Mahler Chamber Orchestra (MCO).

Va ser director principal de la Royal Concertgebouw Orchestra d'Amsterdam i anteriorment havia ocupat llocs de prestigi a importants institucions musicals, com l'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Royal Philharmonic Orchestra, Orchestre National de France, Royal Opera House de Londres, Teatro Comunale de Bolonya i Opernhaus de Zurich.

Treballa, entre altres institucions simfòniques prestigioses, amb la Berliner Philharmoniker, Wiener Philharmoniker, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks i Orchestra Filarmonica della Scala.

Algunes de les nombroses i importants noves produccions que ha dirigit inclouen *Falstaff*, amb posada en escena de Robert Carsen (Londres, Milà i Amsterdam); *Parsifal*, dirigit escènicaament per Stefan Herheim per inaugurar el Festival de Bayreuth 2008, fet que el convertia en un dels poquíssims directors italians convidats a aquest festival wagnerià; la producció de *Parsifal* de François Girard a la Metropolitan Opera de Nova York, i quatre òperes al Salzburger Festspiele: *Elektra*, *La bohème*, *Die Meistersinger von Nürnberg* i *Il trovatore*.

Per celebrar l'aniversari de Verdi, el 2013 va dirigir *La traviata* en l'obertura de la temporada de La Scala, on també va obrir la 2008 amb *Don Carlo*, i hi ha interpretat altres títols, com *Lohengrin*, *Lulu*, *Die Meistersinger von Nürnberg*, *Falstaff* i *Wozzeck*.

Alguns dels seus compromisos més recents inclouen *Pelléas et Mélisande* al Maggio Musicale Fiorentino, *Tristan und Isolde* al Théâtre des Champs Élysées de París i la inauguració de la temporada 2016-17 del Teatro dell'Opera de Roma, on va dirigir la mateixa òpera wagneriana.

L'any 2016 va marcar l'inici d'un cicle de concerts de tres anys anomenat RCO Meets Europe, que va implicar 28 estats membres de la Unió Europea i va incloure el projecte Side by Side, que permetia que músics d'orquestrs joves locals toquessin la primera obra musical del programa al costat dels membres de la Royal Concertgebouw Orchestra (RCO), tots sota la direcció del mestre Gatti, i fomentant així un intercanvi humà i musical increïblement fructífer. Aquesta cita italiana va tenir lloc a Torí, a l'Auditori de l'edifici Lingotto. El mes de juny del 2017 va dirigir la RCO en la producció operística de *Salome* a l'Òpera Nacional d'Amsterdam. La temporada 2017-18 va dirigir la Berliner Philharmoniker a la Philharmonie berlinesa, l'Orquestra i el Cor del Teatro alla Scala de Milà interpretant la *Segona Simfonia* de Mahler, la Royal Concertgebouw Orchestra per Europa, Corea del Sud, el Japó i al Carnegie Hall de Nova York, en una sèrie d'actes paral·lels a la temporada tradicional d'Amsterdam. Així mateix, l'obertura de la nova temporada del Teatro dell'Opera de Roma amb *La damnation de Faust*, una gira amb la Mahler Chamber Orchestra, i altres actuacions amb l'Accademia Nazionale di Santa Cecilia a Roma, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks a Munic i amb la Philharmonia Orchestra a Londres. A la darrerria del 2018 va dirigir *Rigoletto* en l'inici de temporada al Teatro dell'Opera de Roma.

La seva agenda 2019 incloïa concerts al capdavant de l'Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Filarmonica della Scala, Orchestra del Maggio Musicale Fiorentino, Staatskapelle Dresden, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Gewandhausorchester de Leipzig i l'obertura de la nova temporada de l'Opera de Roma dirigint *Les vèpres siciliennes*.

I pel que fa al 2020: *I Capuleti e i Montecchi* a l'Òpera de Roma, concerts amb l'Orchestra Sinfonica Nazionale della RAI, Orquestra i el Cor del Teatro di San Carlo de Nàpols, Orchestre National de France, Maggio Musicale Fiorentino, Orchestra Mozart al Ravello Festival i Mahler Chamber Orchestra en el projecte MCO Academy. Els compromisos a Roma amb el Teatro dell'Òpera inclouen el concert als jardins Quirinale emesos en directe per RAI1 i les noves produccions de *Rigoletto* al Circo Massimo i de *Zaide* de Mozart al Teatro Costanzi. El mes de gener de 2021 va tornar a la Philharmonie de Berlín al capdavant de la Berliner Philharmoniker, i després amb la Staatskapelle de Dresden, Gewandhausorchester de Leipzig, Gustav Mahler Jugendorchester i Münchner Philharmoniker.

Va rebre el Premi Franco Abbiati de la crítica musical italiana com a millor director el 2015, i el 2016 va ser guardonat amb la distinció de Cavaller de la Legió d'Honor de la República de França per la seva tasca com a director musical de l'Orchestre National de France.

Amb el segell Sony Classical ha enregistrat obres de Debussy i Stravinsky amb l'Orchestre National de France, i un DVD del *Parsifal* de Wagner enregistrat a la Metropolitan Opera de Nova York. Amb el segell RCO Live ha enregistrat la *Symphonie Fantastique* de Berlioz, la *Primera*, *Segona* i *Quarta Simfonies* de Mahler, un DVD de *Le sacre du printemps* de Stravinsky juntament amb el *Prélude à l'après-midi d'un faune* i *La mer* de Debussy, un DVD de *Salome* de Strauss a l'Òpera Nacional Neerlandesa, un altre amb la *Simfonia núm. 9* de Bruckner, juntament amb el "Preludi" i "Encanteri del Divendres Sant" del *Parsifal* de Wagner. La tardor del 2019 el segell C Major va publicar en DVD *Tristan und Isolde* de Wagner, en una posada en escena al Teatro dell'Òpera de Roma.

Formació

Mahler Chamber Orchestra

Violins 1

José Maria Blumenschein **

Annette zu Castell

Alexa Farré Brandkamp

May Kunstovny

Laura Lunansky

Hildegard Niebuhr

Alexandra Preucil

Hwa-Won Rimmer

Elena Rindler

Violins 2

Erika Geldsetzer *

Stephanie Baubin

Christian Heubes

Jana Lebrova

Ludovica Nardone

Fjodor Selzer

Mette Tjaerby Korneliusen

Katarzyna Wozniakowska

Violes

Anna Puig Torne *

Maite Abasolo Candamio

Justin Caulley

Aurelie Entringer

Miquel Jorda Saun

Tony Nys

Violonceli

Frank-Michael Guthmann *

Christophe Morin

Philipp von Steinaecker

Moritz Weigert

Contrabaixos

Christoph Anacker

Rodrigo Moro Martín

Kaspar Loyal

Flautes

Chiara Tonelli

Juliá Gállego

Oboès

Gabriel Pidoux

Emma Schied

Clarinets

Vicente Alberola

Daniel González Penas

Fagots

Guillaume Santana

Grâce Andrianjatovo

Trompes

José Vicente Castelló

Jonathan Wegloop

José Miguel Asensi Martí

Genevieve Clifford

Trompetes

Christopher Dicken

Matthew Sadler

Trombons

Andreas Klein

Marco Ferreira Rodrigues

Mark Hampson

Timbales

Martin Piechotta

Percussió

Rizumu Sugishita

** Concertino

*Solista

Palau de la Música Catalana

DL 19.04.21
Les Siècles & Roth
— Ravel i Saint-Saëns

DV 23.04.21
musicAeterna
& Currentzis
— *Sinfonie n.ºm. 40 i 41*
de Mozart

DT 04.05.21
La Capella Reial de
Catalunya & Savall
— *La Creació* de Haydn

DC 05.05.21
Noa
— *Letters to Bach*

DT 11.05.21
Rudolf Buchbinder &
Orquestra Simfònica
Camera Musicae
— Concerts per a piano
de Mozart i Beethoven

DL 17.05.21
Venice Baroque Orchestra
& Siranossian
— *Les quatre estacions*
de Vivaldi

DT 25.05.21
Quartet Casals

DL 31.05.21
Mari Samuelsen, violi
— De Bach a Richter

DJ 10.06.21
Carolyn Sampson
& Juan de la Rubia
— *Quadern d'Anna*
Magdalena Bach de
Bach

DG 20.06.21
Olivier Latry, orgue
— L'organista
de la catedral de
Notre-Dame de Paris

DV 02.07.21
Phantasm & Weiss
— *L'art de la fuga*
de Bach

DS 10.07.21 | DG 11.07.21
Passió segons sant Mateu
de Bach
— Centenari de
l'estrena amb l'Orfeó
Català

#LaMúsicaEnsOmpleDeVida

Completa el teu pack a mida i gaudeix del 15% de descompte
(de 4 a 9 concerts) i del 20% de descompte (a partir de 10 concerts).
Preu especial per a grups i packs a mida d'entrades. Consulta els
descomptes per a menors de 55 anys a www.palaumusica.cat/fores

Més informació a www.palaumusica.cat

També et pot interessar...

Palau 100
Les Siècles & Roth
—Ravel i Saint-Saëns

Juan de la Rubia, orgue
Orfeó Català
Les Siècles
François-Xavier Roth, director

M. Ravel: *Suite núm. 2 de Daphnis et Chloé*
C. Saint-Saëns: *Simfonia núm. 3 amb orgue*

Dilluns, 19.04.21 - 18 h
Sala de Concerts
Preus: de 20 a 80 euros
Dilluns, 19.04.21 - 20.30 h
Sala de Concerts
Preus: de 20 a 80 euros

Palau 100
La Capella Reial de Catalunya & Savall
—*La Creació* de Haydn

Yeree Suh, soprano
Tilman Lichdi, tenor
Matthias Winckler, baix-baríton
La Capella Reial de Catalunya
Le Concert des Nations
Jordi Savall, director

J. Haydn: *La Creació*

Dimarts, 04.05.21 – 17.30 h

Sala de Concerts

Preus: de 35 a 125 euros

Dimarts, 04.05.21 – 20.30 h

Sala de Concerts

Preus: de 35 a 125 euros

Amb el suport de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA
Y DEPORTE

inaem

INSTITUTO NACIONAL DE
VALORES ESCÉNICOS Y DE LA ARTE

Membre de:

EUROPEAN
CONCERT HALL
ORGANISATION